

ORZECZNICTWO TRYBUNAŁU KONSTYTUCYJNEGO ZBIÓR URZĘDOWY

Seria B

Warszawa, dnia 9 maja 2019 r.

Pozycja 99

POSTANOWIENIE z dnia 13 grudnia 2018 r. Sygn. akt Ts 129/17

Trybunał Konstytucyjny w składzie:

Julia Przyłębska,

po wstępnym rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym skargi konstytucyjnej R.S. w sprawie zgodności:

art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. Nr 112, poz. 1198, ze zm.), z art. 61 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej,

p o s t a n a w i a:

odmówić nadania skardze konstytucyjnej dalszego biegu.

UZASADNIENIE

W skardze konstytucyjnej wniesionej do Trybunału Konstytucyjnego 21 czerwca 2017 r. (data nadania) R.S. (dalej: skarżący) zarzucił niezgodność art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. Nr 112, poz. 1198, ze zm.) w zakresie, w jakim informacja publiczna, która nie została udostępniona w Biuletynie Informacji Publicznej lub centralnym repozytorium, jest udostępniana na wniosok z art. 61 ust. 1 Konstytucji.

Skarga konstytucyjna została sformułowana w związku z następującą sprawą.

Skarżący zwrócił się do Dyrektora Zakładu Karnego w K. z wnioskiem z 15 października 2014 r. o udostępnienie informacji publicznych zamieszczonych na stronach internetowych wymienionych we wniosku, w tym na stronie BIP Służby Więziennej. Skarżący wskazał, że informacje te powinny być zapisane na płycie CD/DVD.

W odpowiedzi na powyższy wniosek Dyrektor Zakładu Karnego w K. wskazał, że wniosek o udostępnienie informacji publicznej powinien być kierowany do organu lub instytucji, która dysponuje żądanymi informacjami, natomiast administracja Zakładu Karnego udziela wnioskodawcy pomocy w uzyskaniu informacji publicznej, przez umożliwienie skarżącemu korzystania z dostępu do BIP Służby Więziennej, przy czym pomoc w tak szerokim zakresie, jaki został określony we wniosku, nie jest możliwa w ustawowym terminie, w związku z czym będzie realizowana sukcesywnie, w sposób adekwatny do możliwości organizacyjnych Zakładu Karnego.

9 maja 2015 r. skarżący wniósł do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w O. (dalej: WSA w O.) skargę na bezczynność Dyrektora Zakładu Karnego w K. w sprawie wniosku z 15 października 2014 r.

W odpowiedzi na skargę Dyrektor Zakładu Karnego w K. wniósł o odrzucenie skargi, wskazując, że w odpowiedzi na wniosek z 15 października 2014 r. poinformował skarżącego o niemożności udzielenia w terminie pomocy w uzyskaniu żądanych informacji i że pomoc ta będzie realizowana sukcesywnie.

Wyrokiem z 11 lipca 2016 r. (sygn. akt [...]) WSA w O. oddalił skargę. 19 sierpnia 2016 r. skarżący otrzymał odpis opinii prawnej pełnomocnika działającego z urzędu o braku podstaw do wniesienia skargi kasacyjnej od powyższego wyroku WSA w O.

Pismem z 12 maja 2016 r. skarżący zwrócił się do Dyrektora Zakładu Karnego nr 2 w S. o udostępnienie wydruków informacji publicznych, wymienionych w treści wniosku. Skarżący wskazał, że żądane dokumenty dostępne są na stronie Rzecznika Praw Obywatelskich, jednak nie jest w stanie otworzyć ich ze stanowiska komputerowego w tamtejszej jednostce penitencjarnej.

Zastępca Dyrektora Zakładu Karnego polecił wydać skarżącemu wskazane przez niego w treści wniosku dokumenty na nośniku CD.

Skarżący wniósł 30 maja 2016 r. do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego skargę na bezczynność Dyrektora Zakładu Karnego nr 2 w S., żądając m.in. zobowiązania organu do udostępnienia żądanej przez skarżącego informacji zgodnie z jego wnioskiem oraz wskazując, że Dyrektor Zakładu Karnego odmówił mu prawa do skorzystania z komputera, naruszając jego prawa obywatelskie.

Wyrokiem z 11 lipca 2016 r. (sygn. akt [...]) WSA w O. oddalił powyższą skargę. 6 września 2016 r. skarżący otrzymał odpis opinii prawnej sporządzonej przez pełnomocnika wyznaczonego dla skarżącego z urzędu o braku podstaw do wniesienia skargi kasacyjnej od powyższego wyroku.

Zarządzeniem sędziego Trybunału Konstytucyjnego z 11 października 2017 r. pełnomocnik skarżącego został wezwany m.in. do: wykazania zachowania terminu wniesienia skargi konstytucyjnej, w szczególności z uwzględnieniem treści art. 77 ust. 1 w zw. z art. 44 ust. 2 i 3 u.o.t.p. TK; udokumentowania daty złożenia przez skarżącego do właściwego sądu wniosku o ustanowienie dla niego pełnomocnika z urzędu w celu wniesienia skargi konstytucyjnej oraz udokumentowania daty doręczenia adwokatowi M. O. pisma Okręgowej Rady Adwokackiej w O. w sprawie wyznaczenia jej na pełnomocnika z urzędu w celu wniesienia skargi konstytucyjnej.

Pełnomocnik skarżącego odniósł się do powyższego zarządzenia w piśmie z 3 listopada 2017 r. (data nadania).

Zdaniem skarżącego zakwestionowany w skardze przepis narusza przysługujące mu prawo do uzyskiwania informacji o działalności organów władzy publicznej oraz osób pełniących funkcje publiczne, a także o działalności organów samorządu gospodarczego i zawodowego oraz innych osób i jednostek organizacyjnych, w zakresie, w jakim wykonują one zadania władzy publicznej i gospodarują mieniem komunalnym lub majątkiem Skarbu Państwa (art. 61 ust. 1 Konstytucji).

Wyłączenie prawnej możliwości udostępnienia na wniosek informacji publicznej zamieszczonej w BIP lub centralnym repozytorium nie znajduje – w opinii skarżącego – uzasadnienia w sytuacji, gdy możliwość „zapoznania się z informacją publiczną przez osobę pozbawioną wolności jest uzależniona od tego czy osoba ta uzyska możliwość skorzystania z internetu czy też takiej możliwości nie uzyska lub uzyska ją w ograniczonym zakresie, uniemożliwiającym – jak w przypadku skarżącego – uzyskanie każdej informacji publicznej”.

Trybunał Konstytucyjny zważył, co następuje.

1. Zgodnie z art. 61 ust. 1 ustawy z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym (Dz. U. poz. 2072; dalej: u.o.t.p. TK) skarga konstytucyjna podlega wstępnemu rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym. Służy ono wyeliminowaniu – już w początkowej fazie postępowania – spraw, które nie mogą być przedmiotem rozstrzygnięcia merytorycznego. Trybunał wydaje postanowienie o odmowie nadania skardze dalszego biegu, gdy nie spełnia ona określonych przez prawo wymagań, jest oczywiście bezzasadna, a także gdy zachodzą okoliczności, o których mowa w art. 59 ust. 1 pkt 2-4 u.o.t.p. TK.

2. Skarżący zakwestionował art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz.U. Nr 112, poz. 1198, ze zm.) o treści: „informacja publiczna, która nie została udostępniona w Biuletynie Informacji Publicznej lub centralnym repozytorium, jest udostępniana na wniosek”.

3. Zgodnie z art. 79 ust. 1 Konstytucji skarga konstytucyjna jest dopuszczalna, gdy skarżący uzyskał orzeczenie, w którym sąd lub organ administracji publicznej orzekł ostatecznie o jego wolnościach lub prawach albo o jego obowiązkach określonych w Konstytucji. Natomiast art. 77 ust. 1 u.o.t.p. TK uzależnia wniesienie skargi konstytucyjnej od „wyczerpania drogi prawnej” i uzyskania przez skarżącego „prawomocnego wyroku, ostatecznej decyzji lub innego ostatecznego rozstrzygnięcia”.

Skarżący jako orzeczenia ostatecznie naruszające jego prawa wskazał dwa wyroki Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w O. z 11 lipca 2016 r.: sygn. akt [...] i sygn. akt [...].

Zgodnie z art. 173 § 1 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz. U. z 2018 r. poz. 1302, ze zm.) od wydanego przez wojewódzki sąd administracyjny wyroku lub postanowienia kończącego postępowanie w sprawie przysługuje skarga kasacyjna do Naczelnego Sądu Administracyjnego, chyba że przepis szczególny stanowi inaczej.

W rozpatrywanej sprawie skarżący nie poddał kontroli NSA wyroków WSA w O., ponieważ pełnomocnicy z urzędu, wyznaczeni do sporządzenia skarg kasacyjnych przedstawili opinie o braku podstaw do ich wniesienia. Dlatego należy przyjąć, że na gruncie rozpatrywanej skargi orzeczeniami wyczerpującymi drogę prawną w rozumieniu art. 77 ust. 1 u.o.t.p. TK są wskazane przez skarżącego wyroki WSA w O. z 11 lipca 2016 r.: sygn. akt [...] i sygn. akt [...].

Natomiast bieg – przewidzianego w art. 77 u.o.t.p. TK – terminu wniesienia skargi konstytucyjnej rozpoczął się w dniu doręczenia skarżącemu opinii o braku podstaw do wniesienia skargi konstytucyjnej, czyli odpowiednio: 19 sierpnia 2016 r. – dla wyroku o sygn. akt [...] i 6 września 2016 r. – dla wyroku o sygn. akt [...].

Wystąpienie przez skarżącego (13 września 2016 r.) z wnioskiem, o którym mowa w art. 44 ust. 2 u.o.t.p. TK, spowodowało zawieszenie biegu terminu wniesienia skargi konstytucyjnej. Trwało ono do 21 marca 2017 r., tj. do dnia, w którym pełnomocnikowi zostało doręczone pismo z Okręgowej Rady Adwokackiej w O. informujące go o wyznaczeniu pełnomocnikiem z urzędu dla skarżącego. Natomiast skarga konstytucyjna została wniesiona do Trybunału 21 czerwca 2017 r. (data nadania).

Mając powyższe na uwadze, Trybunał stwierdził, że skarga konstytucyjna została złożona z przekroczeniem terminu określonego w art. 77 ust. 1 w zw. z art. 44 ust. 2 i 3 u.o.t.p. TK.

W tym miejscu Trybunał zwraca uwagę, że wskazany przez pełnomocnika skarżącego, w piśmie z 3 listopada 2017 r. (data nadania), ostateczny termin wniesienia skargi konstytucyjnej (22 czerwca 2017 r.) jest terminem błędnym.

Trybunał przypomina, że zgodnie z art. 36 u.o.t.p. TK w zakresie nieuregulowanym w tej ustawie do postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym stosuje się odpowiednio przepisy ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2016 r. poz. 1822 i 1823). Z powodu braku w u.o.t.p. TK odrębnej regulacji dotyczącej sposobu obliczania terminu wniesienia skargi konstytucyjnej, na podstawie odesłania z art. 165 § 1 k.p.c. termin ten powinno się obliczać w sposób przewidziany w art. 114 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny (Dz. U. z 2014 r. poz. 21, ze zm.), który przewiduje, że jeżeli termin jest oznaczony w miesiącach, a ciągłość terminu nie jest wymagana, za miesiąc przyjmuje się 30 dni.

Zatem od doręczenia skarżącemu opinii o braku podstaw do wniesienia skargi kasacyjnej od wyroku WSA w O. o sygn. akt [...] (19 sierpnia 2016 r.) do wystąpienia przez niego z wnioskiem do Sądu Rejonowego w S. (13 września 2016 r.) upłynęły 24 dni (12 dni w sierpniu i 12 dni we wrześniu), natomiast od doręczenia opinii o braku podstaw do wniesienia skargi kasacyjnej od wyroku WSA w O. o sygn. akt [...] (6 września 2016 r.) do dnia wystąpienia z wnioskiem upłynęło 6 dni. Od dnia doręczenia pełnomocnikowi pisma o wyznaczeniu pełnomocnikiem z urzędu do wniesienia skargi konstytucyjnej (21 marca 2017 r.) do dnia wniesienia skargi (21 czerwca 2017 r.) upłynęło 92 dni (10 w marcu, 30 w kwietniu, 31 w maju i 21 w czerwcu).

Wynika z tego, że od dnia doręczenia skarżącemu opinii do dnia wniesienia przez pełnomocnika skargi konstytucyjnej (nie licząc okresu zawieszenia) w zakresie, w jakim skarga odnosiła się do wyroku WSA w O. o sygn. akt [...] – upłynęło 116 dni, natomiast w zakresie, w jakim skarga dotyczyła wyroku WSA w O. o sygn. akt [...] – upłynęło 98 dni.

Mając powyższe na względzie, Trybunał stwierdza, że rozpatrywana skarga nie spełnia podstawowej przesłanki wniesienia skargi konstytucyjnej wskazanej w art. 77 ust. 1 u.o.t.p. TK.

Okoliczność ta jest – zgodnie z art. 61 ust. 4 pkt 1 u.o.t.p. TK – podstawą odmowy nadania analizowanej skardze dalszego biegu.

4. Dlatego tylko na marginesie Trybunał wskazuje, że skarga nie spełnia także innych przesłanek warunkujących jej merytoryczne rozpoznanie.

Trybunał zwraca uwagę, że skarżący nie uprawdopodobnił naruszenia przez zakwestionowany przepis przysługujących mu praw konstytucyjnych. W uzasadnieniu wyroków z 11 lipca 2016 r. (sygn. akt [...]) i sygn. akt [...]) WSA w O. zwrócił uwagę, że wniosek skarżącego – ze względu na zakres żądanych informacji – w rzeczywistości był wnioskiem o możliwość skorzystania z połączenia internetowego. Wniosek o dostęp do internetu nie jest wnioskiem o udostępnienie informacji publicznej i nie podlega rozpatrzeniu w trybie ustawy o dostępie do informacji publicznej.

WSA w O. wskazał również, że art. 10 ust. 1 ustawy jest powszechnie wiążący i nie pozwala na odmienne traktowanie osób odbywających karę pozbawienia wolności. Okoliczność przebywania przez skarżącego w zakładzie karnym nie przesądza z góry, że jest on pozbawiony dostępu do internetu, a co za tym idzie, pozbawiony możliwości zapoznania się z informacjami zawartymi w Biuletynie Informacji Publicznej. Przepisy kodeksu karnego wykonawczego przewidują bowiem możliwość uzyskania przez osadzonego dostępu do internetu oraz regulują procedurę dochodzenia przez niego jego praw w tym zakresie.

Trybunał stwierdził również, że podniesione zarzuty dotyczą w rzeczywistości sfery stosowania prawa. Skarżący dopatrywał się bowiem niekonstytucyjności art. 10 ust. 1 ustawy o dostępie do informacji publicznej, w niemożliwości zobowiązania przez WSA w O.

Dyrektorów Zakładów Karnych w S. i K. do udostępnienia na jego wniosek informacji zamieszczonych w BIP.

Z tych przyczyn Trybunał Konstytucyjny postanowił jak na wstępie.

POUCZENIE

Na podstawie art. 61 ust. 5 u.o.t.p. TK skarżącemu przysługuje prawo wniesienia zażalenia na powyższe postanowienie w terminie 7 dni od daty jego doręczenia.